

Podróże w czasie
**ROZKŁAD MATERIAŁU I PLAN WYNIKOWY Z HISTORII
DLA KLASY VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ
Propozycja**

Niniejsza propozycja rozkładu materiału i planu wynikowego została dostosowana do zmian w podstawie programowej ogłoszonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w czerwcu 2024 r.

Podstawa programowa, opublikowana w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 roku (Dz.U. z 2017 r., poz. 356), wprowadziła nowy system nauczania i wychowania. Zostały w niej określone cele kształcenia sformułowane w języku wymagań ogólnych oraz treści nauczania i oczekiwane umiejętności uczniów wyrażone w języku wymagań szczegółowych.

Ponieważ wymagania ogólne (ujęte w trzech obszarach: I. Chronologia historyczna, II. Analiza i interpretacja historyczna, III. Tworzenie narracji historycznej) odnoszą się do umiejętności nabywanych w toku całego kształcenia historycznego, plan wynikowy uwzględnia tylko wymagania szczegółowe dotyczące poszczególnych jednostek lekcyjnych.

Cele i materiał poszczególnych tematów zostały sformułowane w ujęciu operacyjnym i zakwalifikowane na dwa poziomy wymagań: podstawowy (P) i ponadpodstawowy (PP).

Przedstawiony plan wynikowy jest jedynie propozycją rozwiązań metodycznych, z której nauczyciel może skorzystać, dostosowując ją do kryteriów oceniania sporządzonych na potrzeby jego uczniów.

TEMAT	PUNKT PODSTAWY PROGRAMO- WEJ	LICZBA GODZIN	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM		
			ZAPAMIĘTYWANIE	ROZUMIENIE	UMIEJĘTNOŚCI
Czego będziemy się uczyć w klasie VII szkoły podstawowej?		1	Zapoznanie uczniów z tematyką zajęć i przedmiotowym systemem oceniania. Omówienie zasad kontroli i oceny osiągnięć ucznia.		
1. Europa po kongresie wiedeńskim	XIX.1)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1814–1815, 1815 (P), 1830 (PP), – postać: Klemensa von Metternicha (PP), – postanowienia polityczne i terytorialne kongresu wiedeńskiego (P), – miejsca głównych wystąpień przeciw porządkowi wiedeńskiemu (do 1830) (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: „stary ład”, legitymizm, równowaga sił, naród, ruchy narodowe (P), konserwatyzm (PP), – przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego (P), – przyczyny powstania i cele Świętego Przymierza (PP), – cele istnienia tajnych związków (PP), – przyczyny wybuchu rewolucji lipcowej (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić państwa, które miały decydujący głos podczas kongresu wiedeńskiego (P), – wskazać na mapie obszary, których dotyczyły decyzje terytorialne kongresu wiedeńskiego (P), oraz miejsca głównych wystąpień przeciwko porządkowi wiedeńskiemu (do 1830) (PP), – przedstawić okoliczności rozwoju ruchów narodowych w Europie w I połowie XIX w. (PP), – scharakteryzować poglądy XIX-wiecznych konserwatystów (PP), – przedstawić sytuację panującą w Europie po kongresie wiedeńskim (PP), – omówić działalność państw europejskich zmierzającą do uniemożliwienia wybuchu rewolucji w Europie (PP), – opisać przebieg rewolucji lipcowej (PP).
3. Rewolucja przemysłowa	XIX.2)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1782 (P), 1807, 1825 (PP), – postaci: Jamesa Watta (P), George’a Stephensona, Roberta Fultona (PP), – okres trwania rewolucji przemysłowej w Anglii (Wielkiej Brytanii) oraz 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: rewolucja przemysłowa, kolonia, rewolucja agrarna, maszyna parowa, klasa społeczna (klasa wyższa, klasa średnia, klasa robotnicza) (P), płodozmian, związki zawodowe (PP), – przyczyny rewolucji 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, dlaczego Anglię nazywano „warsztatem świata” (P), – wymienić czynniki, które zadecydowały o przewadze gospodarczej Anglii w okresie rewolucji przemysłowej (P), – wyjaśnić, czym była maszyna parowa (P), – wymienić sposoby zastosowania maszyny parowej w przemyśle i transporcie (P), – ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie

			w innych krajach europejskich i Stanach Zjednoczonych (P).	przemysłowej (P), – znaczenie maszyny parowej dla rozwoju różnych gałęzi przemysłu (PP), – wpływ rewolucji przemysłowej na przemiany społeczne (PP).	przemian ekonomicznych i środowiskowych (PP), – opisać zmiany w strukturze społecznej, jakie dokonały się pod wpływem rewolucji przemysłowej (PP), – opisać warunki życia klasy robotniczej (PP), – dostrzec związek między sytuacją klasy robotniczej a groźbą rewolucji w Europie (PP), – ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian społecznych (PP).
4. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim	XIX.1), XX.1), XX.3)	2	Uczeń zna: – daty: 1815 (P), 1819, 1820 (PP), – postacie: Aleksandra I, Adama Czartoryskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza (P), Ksawerego Druckiego-Lubeckiego (PP).	Uczeń rozumie: – pojęcia: ziemie zabrane, autonomia, germanizacja (P), ziemianie, inteligencja (PP), – zasady ustrojowe Królestwa Polskiego (Kongresowego) (PP).	Uczeń potrafi: – sformułować przyczyny stosunku cara Aleksandra I do Polaków po klęsce Napoleona (PP), – wymienić decyzje kongresu wiedeńskiego w sprawie polskiej (P), – wskazać na mapie podział ziem polskich dokonany podczas kongresu wiedeńskiego (P), – omówić założenia konstytucji Królestwa Polskiego (PP) i wskazać jej największe wady (P), – scharakteryzować zmiany sytuacji politycznej Królestwa do 1825 r. (PP), – omówić działalność księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego (PP), – przedstawić dokonania Królestwa w zakresie gospodarki i edukacji (P), – przedstawić dokonania Królestwa w dziedzinie kultury (P), – omówić organizację ziem polskich pod panowaniem Prus i Austrii (PP), – opisać położenie Polaków na terenach zaboru pruskiego (i Prus) oraz austriackiego (PP), – opisać funkcjonowanie Rzeczypospolitej Krakowskiej (PP), – dostrzec różnicę w położeniu Polaków mieszkających pod zaborami oraz na terenie Rzeczypospolitej Krakowskiej (PP).

5. Powstanie listopadowe	XX.2)	2 (3)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 29 XI 1830, 1831, 1832 (P), – postacie: wielkiego księcia Konstantego, Piotra Wysockiego, cara Mikołaja I (P), Józefa Chłopickiego, Jana Skrzyneckiego (PP), – cele walki powstańców (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: sprzysiężenie podchorążych, noc listopadowa, Statut organiczny (P), dyktator, Cytadela (PP), – przyczyny niezadowolenia Polaków z sytuacji panującej w Królestwie Polskim (P), – wpływ postawy części przywódców powstania na przebieg i rezultat walk (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić okoliczności wybuchu powstania listopadowego (P), – omówić przebieg nocy listopadowej (P), – scharakteryzować stosunek różnych grup społeczeństwa polskiego do powstania (PP), – omówić najważniejsze wydarzenia powstania listopadowego (PP), – wskazać na mapie miejsca głównych bitew powstania (P), – przedstawić skutki klęski powstania listopadowego w wymiarze politycznym, gospodarczym i społecznym (PP).
6. Wielka Emigracja	XX.4)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postacie: Adama Czartoryskiego, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, Fryderyka Chopina (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Wielka Emigracja, wieszcz narodowy, epeja narodowa, polski mesjanizm (P), amnestia (PP), – rolę Wielkiej Emigracji jako przywódców politycznych narodu polskiego po klęsce powstania listopadowego (P), – związki między sytuacją ziem polskich pod zaborami a tematyką literatury polskiej w I połowie XIX w. (PP), – przyczyny popularności idei mesjanizmu w społeczeństwie polskim (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić sytuację uczestników powstania listopadowego po zakończeniu walk z Rosją (P), – opisać okoliczności narodzin Wielkiej Emigracji (PP), – wyjaśnić przyczyny sporów między stronnictwami politycznymi Wielkiej Emigracji (P), – wskazać na mapie miejsca głównych skupisk polskich emigrantów politycznych po powstaniu listopadowym (P), – przedstawić dokonania polskich wieszczów narodowych (PP), – przedstawić życie i działalność Fryderyka Chopina (PP).
7. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów	XX.3)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sytuację Polaków po powstaniu listopadowym w Królestwie Polskim, na ziemiach zabranych i w zaborze pruskim (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cele polityki zaborców: rosyjskiego, pruskiego i austriackiego wobec społeczeństwa polskiego po upadku powstania listopadowego (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych po upadku powstania listopadowego (PP), – omówić sytuację w zaborze pruskim po upadku powstania listopadowego (PP).

8. Powstanie styczniowe	XXI.1), XXI.2), XXI.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 22/23 I 1863, 1863–1864, III 1864 (P), 1853–1856, 1861–1862 (PP), – postacie: cara Aleksandra II, Romualda Traugutta (P), Aleksandra Wielopolskiego (PP), – cele polityczne stronnictw „białych” i „czerwonych” (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: branka, Rząd Narodowy, tajne państwo, uwłaszczenie (P), dekret o uwłaszczeniu (PP), – złożoność przyczyn wybuchu powstania styczniowego (PP), – z czego wynikał bierny stosunek chłopów do powstania (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego (PP), – przedstawić okoliczności wybuchu powstania (P), – opisać przebieg powstania z uwzględnieniem specyfiki działań zbrojnych (PP), – wyjaśnić, w jaki sposób funkcjonowało tajne państwo (PP), – przedstawić problem chłopski w czasie powstania i sposoby jego rozwiązania (PP), – wskazać na mapie miejsca głównych manifestacji patriotycznych w Królestwie oraz zasięg powstania styczniowego (P), – wskazać różnice między reformami uwłaszczeniowymi przeprowadzonymi w zaborach pruskim, austriackim i rosyjskim (PP), – wymienić bezpośrednie skutki klęski powstania styczniowego (P).
9. Zaborcy wobec ziem dawnej Rzeczypospolitej	XXI.4), XXIII.1), XXIII.2)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1864 – ok. 1890, 1901–1902 (P), 1871–1878, 1885, 1886 (PP), – postacie: Michała Drzymały (P), Ottona von Bismarcka (PP), – cele polityki zaborców w stosunku do społeczeństwa polskiego (P), – metody walki Polaków z rusyfikacją i germanizacją (P), – przedstawicieli polskiego pozytywizmu (P), – główne założenia programowe polskiego pozytywizmu (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: rusyfikacja, pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, ruch spółdzielczy, trójlojalizm (P), Kulturkampf, rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna (PP), – zależność postaw społeczeństwa polskiego wobec zaborców od polityki prowadzonej przez dane państwo zaborcze (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację w Królestwie Polskim po klęsce powstania styczniowego (PP), – opisać politykę władz zaborczych wobec społeczeństwa polskiego w zaborze rosyjskim i pruskim (PP), – omówić reakcję Polaków na działania władz Rosji i Prus (PP), – scharakteryzować program polskiego pozytywizmu (PP), – wyjaśnić okoliczności przyznania autonomii Polakom w zaborze austriackim (PP), – wskazać przejawy autonomii galicyjskiej (P).

Europa i ziemie polskie po kongresie wiedeńskim (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
10. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	XXII.1)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1859, 1860, 1861, 1864, 1866, 1870, 1870–1871, 1871 (P), 1862, 1867 (PP), – postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldi, Ottona von Bismarcka (P), Napoleona III, Wilhelma I (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: wyprawa tysiąca, zjednoczenie oddolne, zjednoczenie odgórne (P), „czerwone koszule”, Związek Północnoniemiecki (PP), – dlaczego Włosi dążyli do zjednoczenia (P), – rolę Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldi w procesie jednoczenia Włoch i Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić i omówić sytuację polityczną Włoch i Niemiec po kongresie wiedeńskim (PP), – wskazać na mapie główne państwa istniejące na Półwyspie Apenińskim przed zjednoczeniem Włoch (P), – omówić cele i etapy jednoczenia Włoch i Niemiec (PP), – lokalizować na mapie najważniejsze miejsca i obszary związane z kolejnymi etapami jednoczenia Włoch i Niemiec (P), – wskazać na mapie zjednoczone Królestwo Włoch i obszar Cesarstwa Niemieckiego (P), – dostrzec podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec (PP), – wymienić skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla kontynentu europejskiego (P).
11. Wojna secesyjna	XXII.2)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1860, 1861, 1861–1865 (P), 1865 (PP), – postacie: Abrahama Lincolna, Roberta Lee (P), Williama Shermana (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: federacja, abolicjonizm, rasizm, secesja, Unia, Konfederacja, wojna secesyjna (P), jankes, Ku Klux Klan, segregacja rasowa (PP), – przyczyny istnienia niewolnictwa na południu USA (P), – związek między wydaniem proklamacji znoszącej niewolnictwo a przebiegiem działań zbrojnych (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić najważniejsze różnice między Północą a Południem Stanów Zjednoczonych (P), – omówić sytuację niewolników w USA (PP), – wymienić przyczyny wojny secesyjnej (P), – przedstawić okoliczności, w których doszło do secesji 11 stanów południowych (P), – wskazać na mapie najważniejsze miejsca związane z przebiegiem wojny secesyjnej (P), – porównać stosunek sił Unii i Konfederacji (PP), – opisać skutki wojny secesyjnej (PP), – omówić cele Ku Klux Klanu (PP), – przedstawić sytuację czarnoskórych mieszkańców USA po wojnie (PP).

12. Kolonializm w XIX wieku	XXII.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1881–1899 (PP), – postać: Cecila Rhodes’a (PP), – ramy chronologiczne kolonializmu i imperializmu (P), – metody wykorzystywane przez państwa kolonialne w celu podporządkowania sobie kolonizowanych terenów (P), – ramy chronologiczne wojen opiumowych (PP), – przyczyny wojen opiumowych (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: kolonia, kolonializm, imperializm, polityka „pośredniego panowania”, rasizm (P), powstanie Mahdiego, gubernator, <i>sati</i>, opium, wojny opiumowe (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać cechy charakterystyczne kolonializmu od XV do XVIII w. (P), – wymienić główne mocarstwa kolonialne (P), – wymienić czynniki, które umożliwiły państwom europejskim podporządkowanie sobie w XIX w. większości świata (P), – wyjaśnić przyczyny i sytuować w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w. (P), – wymienić skutki XIX-wiecznego imperializmu (P), – przedstawić politykę imperialną Wielkiej Brytanii (PP), – opisać różne formy oporu wobec kolonizatorów i wyjaśnić przyczyny niepowodzeń tych działań (PP), – przedstawić następstwa polityczne i kulturowe ekspansji kolonialnej (PP), – omówić i ocenić skutki polityki kolonialnej prowadzonej przez państwa europejskie (PP), – wskazać na mapie tereny skolonizowane przez główne państwa europejskie (PP), – omówić przebieg wojen opiumowych (PP).
13. Nowe idee w Europie	XXIII.4)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postacie: Karola Marksa, Marii Skłodowskiej-Curie (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: nadprodukcja, kryzys gospodarczy, strajk, socjalizm, komunizm, marksizm, walka klas, proletariat, rewolucja socjalistyczna, powszechne prawo wyborcze, partia polityczna, kultura masowa, feminizm, sufrażystki (P), koncern, monopol, socjaldemokracja, ateizm, związek zawodowy, partia robotnicza (PP), – wpływ przemian 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać funkcjonowanie gospodarek uprzemysłowionych krajów Europy (PP), – przedstawić sytuację robotników do lat 80. XIX w. (PP), – wymienić główne założenia idei socjalizmu i komunizmu (P), – przedstawić poglądy Karola Marksa (PP), – wskazać najważniejsze błędy w poglądach wyrażanych przez Karola Marksa (P), – dostrzec wpływ ideologii socjalistycznej na kształtowanie się świadomości społecznej i politycznej robotników (PP), – wymienić cele, do których dążyli robotnicy, i stosowane przez nich metody walki (P),

				<p>gospodarczych na kształtowanie się socjalizmu i komunizmu (PP),</p> <ul style="list-style-type: none"> – dlaczego okres między latami 70. XIX w. a 1914 r. był nazywany piękną epoką (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – omówić zmiany w położeniu robotników w XIX w. (PP), – scharakteryzować przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego (PP), – przedstawić nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe (PP), – omówić sytuację kobiet w I połowie XIX w. (PP), – omówić metody i efekty walki kobiet o zrównanie w prawach z mężczyznami (PP), – wyjaśnić, w jaki sposób kobiety w XIX w. walczyły o prawa wyborcze (P).
14. Pierwsze polskie partie polityczne	XXIII.3), XXIII.4)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1893, 1895, 1897, 1900, 1903 (PP), – postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego, Stanisława Wojciechowskiego, Wincentego Witosa (P), Róży Luksemburg, Feliksa Dzierżyńskiego (PP), – okres narodzin ruchu narodowego na ziemiach polskich (P), – główne cele narodowej demokracji (P), – założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: świadomość narodowa, nacjonalizm endecja, realizm polityczny (P), antysemityzm, egoizm narodowy (PP), – wpływ idei nacjonalizmu i socjalizmu na kształtowanie się polskiego ruchu politycznego (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać zmiany w sposobie rozumienia narodu w okresie rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich (PP), – scharakteryzować strukturę narodową ziem polskich w II połowie XIX w. (PP), – przedstawić główne nurty życia politycznego pod zaborami na przełomie XIX i XX w. (P), – scharakteryzować program polityczny Narodowej Demokracji (PP), – wyjaśnić, w jaki sposób narodowcy realizowali ideę realizmu politycznego (P), – opisać formowanie się ruchów socjalistycznego i ludowego na ziemiach polskich (PP), – dostrzec różnice między programami różnych partii socjalistycznych (PP), – opisać działalność Polskiego Stronnictwa Ludowego (PP).

15. Ostatnie lata pod zaborami	XXIII.5)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 22 I 1905, 1905–1907 (P), 1904–1905 (PP), – przyczyny rewolucji 1905 roku w Rosji i w Królestwie Polskim (P), – postulaty Polskiej Partii Socjalistycznej (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: „krwawa niedziela” (P), bojówka (PP), – podłoże i charakter konfliktu między endecją a PPS (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić przebieg rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich (PP), – wymienić osiągnięcia Polaków w pierwszym okresie rewolucji (P), – wyjaśnić okoliczności i charakter konfliktu między przedstawicielami Narodowej Demokracji a Polskiej Partii Socjalistycznej (PP), – wskazać okoliczności, które doprowadziły do porażki rewolucji 1905 roku (PP), – wymienić skutki rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich (P), – wskazać mocne i słabe strony rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich (PP), – przedstawić i ocenić dokonania Polaków w ostatnich latach zaborów (PP).
Świat w drugiej połowie XIX wieku (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
16. Od „zbrojnego pokoju” do I wojny światowej	XXIV.1), XXIV.2)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1882, 1907, 28 VI 1914, 28 VII 1914, 1914 (P), – postać: arcyksięcia Franciszka Ferdynanda (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: trójprzymierze (państwa centralne), trójporozumienie (ententa), wojna błyskawiczna, wojna manewrowa, wojna pozycyjna (P), państwo militarystyczne, kocioł bałkański, wyścig zbrojeń, „zbrojny pokój”, wywiad, ultimatum, propaganda, plan Schlieffena, Prusy Wschodnie (PP), – znaczenie określenia: 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić przyczyny i wskazać obszary rywalizacji między państwami europejskimi (PP), – wskazać na mapie państwa należące do wrogich bloków polityczno-militarnych i ich sojuszników (P), – wymienić główne przyczyny narastania konfliktów między państwami europejskimi na przełomie XIX i XX w. (P), – opisać sytuację panującą na Bałkanach (PP), – opisać przygotowania państw europejskich do wybuchu wojny (PP), – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu I wojny światowej (PP),

				<p>„wrzenie w bałkańskim kotle” (PP),</p> <ul style="list-style-type: none"> – złożoność przyczyn, które doprowadziły do wybuchu I wojny światowej (PP), – z czego wynikał entuzjizm ludności państw europejskich na wieść o wybuchu wojny (PP), – w jaki sposób propaganda kształtowała opinię społeczeństw oraz wizerunek wroga (PP), – przyczyny niepowodzenia planu Schlieffena (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać postawy społeczeństw państw europejskich wobec wybuchu wojny (PP), – dostrzec elementy propagandowe w sposobie przedstawiania przeciwnika podczas I wojny światowej (PP), – opisać przebieg działań zbrojnych w 1914 r. (PP), – scharakteryzować specyfikę działań wojennych (PP), – dostrzec złożoność problemu związanego z odpowiedzialnością państw europejskich za wybuch I wojny światowej (PP).
17. Dwie rewolucje w Rosji	XXIV.4)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 3 III 1917, 6/7 XI 1917, XI 1917 – III 1918, III 1918 (P), 1914, 1915, 1916 (PP), – postać: Włodzimierza Lenina (P), – główne założenia programu politycznego Rządu Tymczasowego i bolszewików (P), – postanowienia dekretów o pokoju i o ziemi oraz pokoju brzeskiego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: rewolucja lutowa, Rząd Tymczasowy, rady delegatów robotniczych i żołnierskich, dwuwładza, bolszewicy, rewolucja październikowa, Rosja Radziecka, pokój brzeski (P), Duma, ofensywa Brusilowa, zamach stanu, aneksja (PP), – rolę propagandy jako środka umożliwiającego zdobycie władzy (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać sytuację polityczną i gospodarczą Rosji na początku XX w. (PP), – wymienić główne wydarzenia związane z przebiegiem działań zbrojnych na froncie wschodnim (P), – wyjaśnić polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji (PP), – wskazać na mapie linie frontu wschodniego w poszczególnych latach konfliktu (P), – opisać przebieg rewolucji lutowej i październikowej (PP), – scharakteryzować okres dwuwładzy w Rosji (PP), – opisać działalność Włodzimierza Lenina (PP), – wyjaśnić powody wzrostu poparcia dla bolszewików w społeczeństwie rosyjskim (PP), – opisać bezpośrednie następstwa rewolucji październikowej (PP), – omówić politykę wewnętrzną i zewnętrzną bolszewików po przejęciu władzy w Rosji (PP), – dostrzec wpływ jednostki na losy państw i społeczeństw na przykładzie działalności Włodzimierza Lenina (PP).

18. Klęska państw centralnych	XXIV.2), XXIV.3), XXVI.1)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: II 1917, IV 1917, 11 XI 1918 (P), 1916, 1918, 1918–1919 (PP), – okoliczności przystąpienia USA do wojny (P), – rodzaje broni zastosowane podczas walk na frontach I wojny światowej (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: nieograniczona wojna podwodna (P), alianci, dzika demobilizacja, pandemia (PP), – wpływ przystąpienia USA do wojny na przebieg konfliktu (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać przebieg działań zbrojnych na froncie zachodnim w 1916 r. (PP), – dostrzec konsekwencje wojny wynikające z typu prowadzonych działań zbrojnych (PP), – opisać stosunek Amerykanów do wojny toczącej się w Europie (PP), – wyjaśnić, co chcieli osiągnąć Niemcy, ogłaszając nieograniczoną wojnę podwodną (P), – wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia na froncie zachodnim (P), – omówić sytuację panującą na froncie zachodnim w 1918 r. (PP), – opisać okoliczności zakończenia I wojny światowej (PP), – opisać proces rozpadu Austro-Węgier w ostatnim etapie wojny (PP), – wymienić państwa, które powstały na gruzach Austro-Węgier (P), – dostrzec wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych (PP), – opisać kulturowe i cywilizacyjne skutki I wojny światowej (PP), – przedstawić polityczny, kulturowy i cywilizacyjny obraz Europy po zakończeniu konfliktu (PP).
19. O wolną Polskę	XXV.1), XXV.2)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: VIII 1914, 6 VIII 1914, 5 XI 1916, I 1918, VI 1918 (P), 1915, VI 1917, 1917 (PP), – postaci: Józefa Hallera, Woodrowa Wilsona (P), – treść odezwo wydanych przez dowództwa wojsk państw zaborczych (P), 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Pierwsza Kompania Kadrowa, Legiony Polskie, kryzys przysięgowy, deklaracja wersalska (P), Legion Puławski, błękitna armia, Komitet Narodowy Polski, Rada Regencyjna (PP), – znaczenie orędzia Wilsona i deklaracji wersalskiej dla sprawy polskiej (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – scharakteryzować stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej na początku i w czasie I wojny światowej (PP), – przedstawić polski czyn zbrojny podczas wojny (P), – ocenić wysiłki zbrojny Polaków (PP), – opisać zmiany stanowiska państw centralnych oraz Rosji i pozostałych państw ententy w stosunku do sprawy polskiej na przełomie 1916 i 1917 r. (PP), – wyjaśnić i opisać międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej (PP),

			– treści dotyczące sprawy polskiej w orędziu Wilsona i deklaracji wersalskiej (P).		– opisać działalność polityków Narodowej Demokracji we Francji (PP), – wyjaśnić przyczyny i przebieg kryzysu przysięgowego (PP), – omówić sytuację Polaków pod koniec 1917 r. (PP).
I wojna światowa (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
20. Europa i Ameryka po I wojnie światowej	XXVI.2)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: I 1918, VI 1919, 1929 (P), 1933 (PP), – postać: Davida Lloyd George’a (P), – postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Niemiec (P), – przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: „wielka trójka”, traktat wersalski, obszar zdemilitaryzowany, izolacjonizm, ład wersalski, zasada samostanowienia narodów, wielki kryzys (P), kontrybucja, krach (PP), – dlaczego między zwycięskimi państwami istniała sprzeczność interesów (PP), – dlaczego ład wersalski był poddawany krytyce (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, do czego dążyły zwycięskie mocarstwa po zakończeniu I wojny światowej (P), – wyjaśnić, jak zmieniał się stosunek Amerykanów do spraw europejskich (PP), – wyjaśnić, czym był ład wersalski (P), – wymienić najważniejsze powody krytyki ładu wersalskiego (P), – wskazać na mapie państwa krytykujące ład wersalski (P), – wskazać na mapie nowe państwa powstałe po I wojnie światowej (P), – omówić sytuację gospodarczą Europy i USA po zakończeniu I wojny światowej (PP), – opisać okoliczności wielkiego kryzysu (PP), – wymienić najważniejsze przejawy i skutki wielkiego kryzysu (P).
21. Nazizm w Niemczech	XXVI.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1918, 1919–1933, 1933–1945 (P), 1919, 1923, 1928, 1929, 1933, 1934, 1938 (PP), – postać: Adolfa Hitlera (P), – główne założenia ideologii narodowego socjalizmu (P), 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Republika Weimarska, narodowy socjalizm (nazizm), NSDAP, obóz koncentracyjny, Trzecia Rzesza, Führer, państwo totalitarne (totalitaryzm), militarystyka, antysemityzm (P), hiperinflacja, pucz, <i>Mein</i> 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację Niemiec po I wojnie światowej (PP), – opisać okoliczności powstania Republiki Weimarskiej (PP), – scharakteryzować sytuację gospodarczą Republiki Weimarskiej (PP), – przedstawić okoliczności i skutki puczu monachijskiego (PP), – zinterpretować i ocenić ideologię narodowego

			<ul style="list-style-type: none"> – główne cechy państwa totalitarnego (P). 	<p><i>Kampf</i>, gestapo, SA, SS, ustawy norymberskie, noc kryształowa (PP),</p> <ul style="list-style-type: none"> – związek między sytuacją gospodarczą a radykalizacją społeczeństwa niemieckiego (P). 	<p>socjalizmu (nazizmu) (PP),</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec przyczyny wzrostu popularności Hitlera w społeczeństwie niemieckim (P), – omówić drogę Hitlera do władzy (PP), – dostrzec zagrożenia dla demokracji na przykładzie sposobu przejęcia władzy przez Hitlera w Niemczech (P), – wskazać cechy niemieckiego państwa totalitarnego (PP), – omówić założenia polityki Trzeciej Rzeszy i ich realizację (PP), – scharakteryzować politykę nazistów wobec Żydów (PP).
22. Komunizm w ZSRR	XXVI.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1917–1922, 1918, 1921, 1929, 1932–1933 (P), 1922, 1924 (PP), – postać: Józefa Stalina (P), – stronnictwa walczące z komunistami podczas wojny domowej (PP), – główne założenia komunizmu wojennego i gospodarki centralnie planowanej (P), – założenia polityki NEP-u (P), – dane liczbowe związane ze zbrodniczą działalnością NKWD oraz z wielką czystką (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Armia Czerwona, łagry, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), komunizm wojenny, Nowa Polityka Ekonomiczna (NEP), centralne planowanie, uprzemysłowienie, kolektywizacja, wielki głód, kult jednostki, NKWD, wielka czystka (P), „czerwoni”, „biali”, czerwony terror, Czeka, kułacy (PP), – cele polityki Stalina (P), – zbrodniczy charakter działalności Stalina (P), – wpływ totalitaryzmu sowieckiego na każdą dziedzinę życia obywateli (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać przebieg wojny domowej w Rosji (PP), – wyjaśnić przyczyny sukcesu komunistów w wojnie domowej (P), – scharakteryzować etapy formowania się systemu socjalistycznego w Rosji (PP), – przedstawić okoliczności powstania Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich (PP), – opisać funkcjonowanie komunizmu wojennego w Rosji (PP), – opisać przebieg procesów uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa w ZSRR (PP), – przedstawić skutki uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa (P), – opisać funkcjonowanie systemu totalitarnego w ZSRR (PP), – wymienić różne przejawy uwielbienia dla Stalina (P), – opisać cele i metody działania NKWD (PP), – dostrzec wpływ totalitaryzmu na funkcjonowanie społeczeństwa oraz relacje między jego członkami (PP), – ocenić system totalitarny w ZSRR (PP).

Świat w dwudziestoleciu międzywojennym (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
23. Odzyskanie niepodległości	XXVII.1)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1918, 10 XI 1918, 11 XI 1918, 10 II 1919, 20 II 1920 (P), 6/7 XI 1918, 1919 (PP), – postaci: Jędrzeja Moraczewskiego, Ignacego Paderewskiego (P), Ignacego Daszyńskiego (PP), – ugrupowania rywalizujące o władzę na ziemiach polskich (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Rada Regencyjna (P), Polska Organizacja Wojskowa, lewica, prawica (PP), – wpływ Józefa Piłsudskiego na uspokojenie sytuacji na ziemiach polskich (PP), – zagrożenia wynikające z istnienia rządu Jędrzeja Moraczewskiego (P), – wpływ jednostki na losy państwa na przykładzie postaci Józefa Piłsudskiego (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację międzynarodową i jej wpływ na wydarzenia na ziemiach polskich jesienią 1918 r. (PP), – opisać działalność ugrupowań rywalizujących o władzę na ziemiach polskich (PP), – opisać okoliczności, w jakich doszło do odrodzenia państwa polskiego (P), – wskazać na mapie miejsca powstania pierwszych ośrodków władzy państwowej (P), – przedstawić okoliczności powołania rządu Ignacego Daszyńskiego (PP), – wyjaśnić, co się wydarzyło 11 listopada 1918 r. (P), – omówić działalność rządu Jędrzeja Moraczewskiego (PP).
24. Walka o granice	XXVII.2)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1 XI 1918, 26 XII 1918, VI 1919, VIII 1919, VIII 1920, III 1921, V 1921 (P), I 1919, VII 1920 (PP), – postać: Wojciecha Korfanteo (P), – decyzje paryskiej konferencji pokojowej w sprawie granic Polski (P), – przyczyny powstań śląskich (P), – wyniki plebiscytu w sprawie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Orleńta Lwowskie, powstanie wielkopolskie, wolne miasto, plebiscyt, powstania śląskie (P), – trudności wynikające z realizacji zasady samostanowienia narodów na obszarze Ukrainy (PP), – z czego wynikały niekorzystne decyzje konferencji pokojowej w sprawie granic Polski (P), – przyczyny korzystnego dla Niemców wyniku plebiscytu (P), 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec konflikt interesów między oczekiwaniami Polaków dotyczącymi granic państwa polskiego a dążeniami narodów sąsiednich (PP), – opisać przebieg walk na obszarze Galicji w listopadzie 1918 r. (PP), – dostrzec tragizm walk prowadzonych o Lwów (P), – omówić przyczyny i przebieg powstania wielkopolskiego (PP), – omówić stosunek państw zachodnich do granic polskich (PP), – wskazać na mapie decyzje terytorialne konferencji pokojowej w sprawie granic Polski (P), – omówić przebieg powstań śląskich (PP), – wskazać na mapie obszar plebiscytowy na Śląsku (P),

			<p>przynależności terytorialnej Śląska (P),</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyniki plebiscytu na Warmii i Mazurach (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – czym kierowali się mieszkańcy Śląska, walcząc o przynależność tego obszaru do Polski (P), – wpływ trzeciego powstania śląskiego na ostateczny kształt granicy polsko-niemieckiej na Śląsku (P), – przyczyny utraty przez Polskę Zaolzia oraz wyników plebiscytu na Warmii i Mazurach (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawić decyzje alianckiej komisji plebiscytowej w sprawie Śląska (P), – wskazać na mapie obszary Śląska przyznane Polsce (P), – opisać okoliczności, w jakich doszło do utraty przez Polskę Zaolzia (PP), – wyjaśnić, z czego wynikały negatywne relacje między Polską a Niemcami i Czechosłowacją (PP).
25. Wojna polsko-radziecka	XXVII.3)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 13–16 VIII 1920, IX 1920, X 1920, III 1921 (P), II 1919, V 1919, V 1920, III 1923 (PP), – postacie: Symona Petlury, Lucjana Żeligowskiego (PP), – postanowienia pokoju ryskiego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Bitwa Warszawska, Cud nad Wisłą, pokój ryski, bunt generała Żeligowskiego (P), Rada Obrony Państwa, apel „Ojczyzna w niebezpieczeństwie!” (PP), – na czym polegały plany polityczne komunistycznych władz radzieckich (PP), – związek między zmianą relacji z Ukrainą a przebiegiem walk między Polakami a Armią Czerwoną (PP), – znaczenie Bitwy Warszawskiej dla ocalenia państwowości polskiej (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać sytuację panującą na Ukrainie w 1919 r. (PP), – wyjaśnić przyczyny i okoliczności wybuchu wojny między Polską a Rosją Radziecką (PP), – wskazać na mapie obszary walk w I połowie 1919 r. (PP), – opisać przebieg wyprawy kijowskiej (PP), – omówić przebieg radzieckiej ofensywy w 1920 r. (PP), – dostrzec zagrożenie dla państwowości polskiej wynikające z ofensywy Armii Czerwonej (PP), – przedstawić przebieg i skutki Bitwy Warszawskiej (P), – omówić okoliczności zakończenia wojny polsko-radzieckiej (PP), – wyjaśnić przyczyny buntu gen. Żeligowskiego (P), – wskazać na mapie teren Wileńszczyzny (P), – wskazać na mapie ostateczne granice II Rzeczypospolitej (P), – dostrzec zagrożenia dla państwa polskiego powstałe w trakcie formowania się jego granic (PP), – wymienić państwa sąsiednie będące wrogami i przyjaciółmi Polski (P).

26. Rzeczpospolita Polska	XXVIII.1) XXVIII.2), XXIX.1)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 17 III 1921 (P), 1919, XI 1922, 20 XII 1922 (PP), – postać: Stanisława Wojciechowskiego (P), – najważniejsze dane statystyczne dotyczące II Rzeczpospolitej (P), – główne założenia ustrojowe państwa polskiego w myśl Konstytucji marcowej (P), – prawa i wolności obywatelskie zagwarantowane w Konstytucji marcowej (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: państwo wielonarodowe, Konstytucja marcowa, republika parlamentarna (P), traktat o ochronie mniejszości narodowych (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec różnice gospodarcze, kulturowe i społeczne utrudniające unifikację ziem polskich (PP), – wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę miały walki prowadzone na ziemiach polskich w latach 1914–1921 (P), – scharakteryzować strukturę narodowościową i społeczną II Rzeczpospolitej (PP), – dostrzec zagrożenia dla integralności państwa wynikające z wielonarodowości społeczeństwa II Rzeczpospolitej (PP), – scharakteryzować główne postanowienia Konstytucji marcowej i omówić wprowadzony przez nią ustrój państwa (PP), – wskazać mocne i słabe strony ustroju II Rzeczpospolitej w myśl postanowień Konstytucji marcowej (P).
27. Pierwsze lata niepodległej Polski	XXIX.2)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1923 (P), 1919, 1932 (PP), – postać: Władysława Grabskiego (P), – strukturę systemu edukacji po reformie Jędrzejewiczowskiej (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: szkoła powszechna, hiperinflacja, reformy Grabskiego, reforma walutowa, złoty polski, Bank Polski, reforma rolna (P), reforma Jędrzejewiczowska, emisja, parcelacja (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić funkcjonowanie systemu edukacji w pierwszych latach istnienia Rzeczpospolitej i po 1932 r. (PP), – przedstawić (P) i ocenić podstawowe założenia reform Władysława Grabskiego (PP), – ocenić skutki reform przeprowadzonych przez Władysława Grabskiego (PP).
II Rzeczpospolita – formowanie państwa (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			

28. Pod rządami sanacji	XXVIII.3), XXVIII.4)	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 12–14 V 1926, 1926–1939, 1935 (P), – postać: Ignacego Mościckiego (P), – przyczyny niezadowolenia ludności z sytuacji panującej w państwie polskim (P), – okoliczności, które poprzedziły zamach majowy w Polsce (PP), – bilans ofiar starć podczas walk między stroną rządową a oddziałami wiernymi Piłsudskiemu (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Pierwszy Marszałek Polski, sejmokracja, zamach majowy, autorytaryzm, sanacja (P), – argumenty, które skłoniły Piłsudskiego do przeprowadzenia zamachu majowego (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać sytuację panującą w państwie polskim do 1925 r. (PP), – omówić przyczyny, przebieg i skutki zamachu majowego (P), – wymienić grupy popierające zamach majowy i sprzeciwiające się mu (P), – scharakteryzować ustrój autorytarny (PP), – porównać autorytarny sposób rządzenia z demokratycznym i totalitarnym (PP), – opisać rządy sanacji (PP), – opisać stosunek rządów sanacji do opozycji (PP), – ocenić system autorytarny w Polsce (PP), – ocenić postać Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego dokonania (PP).
29. Polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej	XXVIII.5)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1921, 1922, 1925, 1932, 1934 (P), III 1938, 2 X 1938 (PP), – postać: Józefa Becka (P), – sąsiadów II Rzeczypospolitej (P), – postanowienia układów w Rapallo i Locarno (P), – postanowienia paktu o nieagresji z ZSRR (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: układ w Rapallo, układ w Locarno, wojna celna, pakt o nieagresji z ZSRR, deklaracja o nieagresji, polityka równowagi (P), – z czego wynikało niekorzystne położenie geopolityczne państwa polskiego w okresie międzywojennym (P), – jaki wpływ na międzynarodową pozycję Polski miały układy w Rapallo i Locarno (PP), – z czego wynikała niechęć Piłsudskiego do zbiorowych układów bezpieczeństwa (PP), 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać na mapie II Rzeczypospolitą i jej sąsiadów (P), – omówić stosunki dyplomatyczne Polski z sąsiadami oraz z Francją (PP), – przedstawić okoliczności podpisania układów w Rapallo i Locarno (PP), – wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny celnej z Niemcami (P), – wymienić skutki wojny celnej z Niemcami (PP), – opisać politykę zagraniczną obozu sanacji (PP), – wyjaśnić, w jakim celu obóz sanacji prowadził politykę równowagi (P), – podać przykłady łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Niemcy i wyjaśnić ich wpływ na polską politykę (PP), – dostrzec związek między agresywną polityką Hitlera a realizacją celów dyplomacji polskiej (PP), – ocenić politykę prowadzoną przez II Rzeczypospolitą w 1938 r. (PP).

				– z czego wynikała pozorna poprawa położenia międzynarodowego Polski po dojściu Hitlera do władzy w Niemczech (PP).	
30. Problemy gospodarcze i narodowościowe	XXIX.1), XXIX.2), XXIX.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1922 (P), 1926, 1926–1933, 1926–1929, 1929–1935, 1936 (PP), – postać: Eugeniusza Kwiatkowskiego (P), – najważniejsze zakłady zlokalizowane w obrębie Centralnego Okręgu Przemysłowego (PP), – główne mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą oraz ich liczebność (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: magistrala węglowa, Centralny Okręg Przemysłowy (COP) (P), Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN) (PP), – dlaczego przebieg wielkiego kryzysu był na ziemiach polskich dotkliwszy niż w innych krajach (PP), – przyczyny trudności gospodarczych państwa polskiego (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o budowie portu w Gdyni (P), – opisać przebieg procesu powstawania miasta i portu (PP), – wskazać Gdynię na mapie (P), – dostrzec wpływ istnienia portu w Gdyni i magistrali węglowej na sytuację gospodarczą państwa polskiego (PP), – opisać sytuację gospodarczą Polski w latach 1926–1929 (PP), – omówić przebieg i skutki wielkiego kryzysu na ziemiach polskich (PP), – wskazać na mapie położenie Centralnego Okręgu Przemysłowego (P), – wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę polską miała budowa COP-u (PP), – przedstawić działalność mniejszości ukraińskiej i żydowskiej w Polsce (PP), – omówić i ocenić politykę narodowościową władz II Rzeczpospolitej z punktu widzenia mniejszości ukraińskiej i żydowskiej (PP).
31. Nauka i kultura II Rzeczpospolitej	XXIX.3)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1895, 1924, 1926, 1932, 1938 (PP), – postaci: Józefa Kostrzewskiego, Eugeniusza Romera, przedstawicieli polskiej literatury, sztuki oraz polskich aktorów okresu 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: szkoła lwowsko-warszawska, Instytut Radowy (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić działalność szkoły lwowsko-warszawskiej (PP), – przedstawić dokonania wybitnych polskich naukowców (PP), – omówić osiągnięcia polskiej literatury okresu międzywojennego (PP), – omówić dokonania polskich twórców sztuki okresu międzywojennego (PP),

			międzywojennego, braci Lumière (PP).		<ul style="list-style-type: none"> – dostrzec wpływ radia na życie mieszkańców Polski międzywojennej (P), – opisać rozwój kina w Polsce w okresie międzywojennym (P).
II Rzeczpospolita – sukcesy i niepowodzenia (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
34. Marsz ku wojnie	XXX.1), XXX.2), XXX.3)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1935–1939, 1937, III 1938, IX 1938, 23 VIII 1939, 25 VIII 1939 (P), 1935, 1936, X 1938, III 1939, IV 1939 (PP), – postaci: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa (P), Neville’a Chamberlaina (PP), – państwa będące sojusznikami Trzeciej Rzeszy (P), – decyzję układu monachijskiego (P), – żądania Hitlera wobec Polski (P), – postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: <i>Anschluss</i>, układ monachijski, pakt Ribbentrop–Mołotow (P), remilitaryzacja Nadrenii, pakt antykominternowski, oś Berlin–Rzym–Tokio, Wehrmacht (PP), – przyczyny prowadzenia przez państwa zachodnie polityki ustępstw wobec Hitlera (P), – związek między podpisaniem paktu o nieagresji między Trzecią Rzeszą i ZSRR a wybuchem II wojny światowej (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić cele polityki Hitlera (P), – omówić kroki podejmowane przez władze Trzeciej Rzeszy w celu zniesienia „dyktatu” wersalskiego (PP), – wymienić etapy formowania się państw osi (PP), – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do <i>Anschlussu</i> Austrii (PP), – wyjaśnić okoliczności konfliktu między Trzecią Rzeszą a Czechosłowacją o okręg sudecki (PP), – wskazać na mapie okręg sudecki (P), – wymienić państwa uczestniczące w konferencji w Monachium (P), – omówić okoliczności rozpadu Czechosłowacji (PP), – przedstawić reakcję państw zachodnich na agresję Hitlera wobec Czechosłowacji (PP), – wskazać na mapie terytoria opanowane przez Trzecią Rzeszę (P), – omówić relacje między Polską a Niemcami w pierwszych miesiącach 1939 r. (PP), – ocenić stanowisko rządu polskiego wobec żądań Hitlera (PP).

Ku wojnie (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			